

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTERNORRLAND

Individuell plan enligt
10 § LSS

välfärds
avdelningen

Rapport 2005:3

Förord

Länsstyrelsen skall inom länet följa tillämpningen av lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och se till att socialnämnder/motsvarande fullgör sina uppgifter på ett ändamålsenligt sätt.

Länsstyrelsen har under hösten 2004 genomfört en enkätundersökning i länet för att få en uppfattning om hur många barn, unga och vuxna som hade en individuell plan enligt 10 § LSS den 1 november 2004. Syftet med enkätundersökningen har även varit att undersöka om det skett någon ökning av antalet individuella planer i förhållande till tidigare mätningar som gjorts av Socialstyrelsen i november 2000 samt april 2003.

Ansvarig för enkätundersökningen har varit socialkonsulent Christina Nordahl Sahlin.

Birgith Molberg
Avdelningschef

Christina Nordahl Sahlin
Socialkonsulent

Sändlista

Härnösands kommun
Kramfors kommun
Sollefteå kommun
Sundsvalls kommun
Timrå kommun
Ånge kommun
Örnsköldsviks kommun
Landstinget

Innehållsförteckning

		<i>Sida</i>
1	Inledning	1
2	Bakgrund	1
3	Syfte	2
4	Metod / genomförande	2
5	Resultat	3
6	Länsstyrelsens sammanfattande bedömning	6

1 Inledning

Länsstyrelsen har enligt 26 § lag om stöd och service till vissa funktionshindrade tillsyn över LSS - verksamheten i länet. Länsstyrelsen skall härvid följa socialnämndernas tillämpning av LSS och även i övrigt se till att socialnämnderna fullgör sina uppgifter på ett ändamålsenligt sätt.

I regleringsbrevet för 2004 gavs länsstyrelserna i uppdrag att tillse att kommunernas användning av individuella planer för funktionshindrade, som syftar till att bättre samordna insatser och att samverka, ökar under år 2004 jämfört med Socialstyrelsens kartläggning år 2003. I regleringsbrevet för 2005 gäller särskilt att individuella planer för barnfamiljer skall öka.

De åtgärder som länsstyrelsen har vidtagit för att aktivt påverka användandet av individuella planer är dels att vid all verksamhetstillsyn i kommunerna inhämta information om hur användningen av individuella planer ser ut och hur kommunerna informerar den enskilde om denna möjlighet. Länsstyrelsen påpekar också i sina beslut, i samband med genomförd verksamhetstillsyn, vikten av att kommunen är aktiv i informationen till enskilda samt lyfter även fram nyttan för kommunens planering då det gäller upprättande av individuella planer. Länsstyrelsen informerar även i kontakter med enskilda om möjligheten att begära en individuell plan.

Utöver dessa insatser har aktuell kartläggning genomförts.

2 Bakgrund

I 10 § LSS anges : ”I samband med att insats enligt denna lag beviljas kan den enskilde begära att en individuell plan med beslutade och planerade insatser upprättas i samråd med honom. I planen skall även redovisas åtgärder som vidtas av andra än kommunen eller landstinget. Planen skall fortlöpande och minst en gång per år omprövas. Landstinget och kommunen skall underrätta varandra om upprättade planer”.

I förarbetena uttalas att alla planer skall upprättas och verkställas i samråd med den enskilde. Planen bör utgå från den enskildes egna mål, intressen och önskemål. Den bör omfatta olika behov som kan tillgodoses genom insatser från flera kompetensområden.

Med hjälp av den individuella planen kan den enskilde ges ett inflytande över de åtgärder som planeras och få en överblick över när olika insatser skall genomföras. Planen är till för att klargöra den enskildes behov av insatser samt underlätta samordningen mellan de olika organ som den enskilde får stöd av.

I 14 § LSS anges : ”Kommunen skall verka för att insatser som skall tas upp i planer som avses i 10 § samordnas”.

Bestämmelsen ålägger kommunen ett särskilt samordningsansvar för alla insatser till den enskilde, även sådana som lämnas av andra organ. Kommunen skall verka för att insatserna samordnas på ett för den enskilde så fördelaktigt sätt som möjligt. Det innebär att kommunen bör verka för att få kunskap om andra organs åtgärder som skall redovisas i planen. Vid kommunikation mellan olika myndigheter måste sekretesslagens bestämmelser

iakttagas, vilket vanligtvis innebär att den enskildes samtycke krävs för att en uppgift skall kunna lämnas vidare.

3 Syfte

Syftet med den aktuella kartläggningen är att få en uppfattning om hur läget i kommunerna såg ut den 1 november 2004 beträffande hur många som har individuella planer.

Länsstyrelsen ville också skaffa sig en tydligare bild av hur kommunerna arbetar med att informera om samt upprätta individuella planer.

4 Metod /genomförande

Länsstyrelsen har i oktober 2004 tillställt länets kommuner en enkät. Enkätsvaren avsågs visa hur många personer – barn och unga respektive vuxna – som hade individuell plan den 1 november 2004. Enkäten var utformad så att redovisningen skulle göras utifrån personkretstillhörighet.

Kommunerna förväntades också redovisa på vilket/vilka sätt de informerar den enskilde om möjligheten att ansöka om individuell plan enligt 10 § LSS samt vilken/vilka befattningshavare som ansvarar för upprättandet av individuella planer. Kommunerna har även redovisat vilka andra typer av planer som upprättas inom kommunen för enskilda personer med insatser enligt LSS.

Länsstyrelsen har även inhämtat uppgifter från Socialstyrelsens rapport ”Individuell plan på den enskildes villkor, del 2, planer enligt LSS och HSL i praktiken”, Socialstyrelsens statistik ”Funktionshindrade personer – insatser enligt LSS år 2004” (2005:5), samt muntliga uppgifter från Ulla Clevnert, enheten för handikappfrågor vid Socialstyrelsen.

5 Resultat

Länets kommuner har lämnat uppgifter i enkäten och i kompletterande telefonsamtal.

Hur många personer inom kommunen hade en individuell plan enligt LSS den 1 november 2004 ?

	Barn och unga födda 1984 eller senare			Vuxna födda före 1984			Totalt
	Personkrets 1	Personkrets 2	Personkrets 3	Personkrets 1	Personkrets 2	Personkrets 3	
Härnösand	Flickor 2 Pojkar 1 SUMMA 3			Kvinnor 8 Män 13 SUMMA 21			24
Kramfors	Flickor 4 Pojkar 5 SUMMA 9			Kvinnor 1 Män 0 SUMMA 1	Kvinnor 0 Män 1 SUMMA 1		11
Sollefteå	Flickor 0 Pojkar 4 SUMMA 4			Kvinnor 1 Män 5 SUMMA 6	Kvinnor 1 Män 0 SUMMA 1	Kvinnor 0 Män 5 SUMMA 5	16
Sundsvall	Flickor 2 Pojkar 5 SUMMA 7		Flickor 0 Pojkar 1 SUMMA 1	Kvinnor 1 Män 5 SUMMA 6	Kvinnor 0 Män 2 SUMMA 2		16
Timrå	Flickor 0 Pojkar 2 SUMMA 2			Kvinnor 1 Män 1 SUMMA 2	Kvinnor 0 Män 1 SUMMA 1		5
Ånge				Kvinnor 1 Män 0 SUMMA 1			1
Örnsköldsvik	Flickor 4 Pojkar 13 SUMMA 17			Kvinnor 1 Män 6 SUMMA 7		Kvinnor 0 Män 2 SUMMA 2	26
Totalt	42	0	1	44	5	7	99

Vid Socialstyrelsens mätning den 1 april 2003 redovisades för länet sammanlagt 36 individuella planer avseende barn och unga födda 1984 eller senare.

Antal personer med insats enligt LSS av kommunerna den 1 oktober 2004 (exklusive personer med råd och stöd som enda insats) samt antal personer med individuell plan den 1 november 2004

	Antal personer med beslut om insats enligt LSS 1 oktober 2004	Totalt antal IP den 1 november 2004
Härnösand	233	24
Kramfors	172	11
Sollefteå	171	16
Sundsvall	590	16
Timrå	103	5
Ånge	80	1
Örnsköldsvik	352	26
Totalt	1701	99

Antal individuella planer på länsnivå den 1 november 2000, antal individuella planer/kommun den 1 april 2003 och den 1 november 2004

	Totalt antal IP den 1 november 2000 (1)	Totalt antal IP den 1 april 2003 (2)	Totalt antal IP den 1 november 2004
Härnösand	-	22	24
Kramfors	-	9	11
Sollefteå	-	13	16
Sundsvall	-	13	16
Timrå	-	3	5
Änge	-	0	1
Örnsköldsvik	-	47	26
Totalt	58	107	99

(1) Socialstyrelsens rapport (juni 2001) "Individuell plan på den enskildes villkor, del 2, planer enligt LSS och HSL i praktiken".

(2) Socialstyrelsens statistik "Funktionshindrade personer – insatser enligt LSS år 2004" (2005:5).

På vilket sätt informerar kommunen den enskilde om möjligheten att ansöka om individuell plan enligt 10 § LSS ?

Härnösand

Information om individuell plan ges i blankett för ansökan om insatser enligt LSS. Information ges också via en informationsbroschyr samt muntligt av handläggare och enhetschefer. LSS - handläggare har informerat hos intresseorganisationerna FUB och FA.

Kramfors

Information om individuell plan ges vid direktkontakt med brukare, anhöriga och företrädare i samband med sökt insats. Information ges också vid medverkan i föräldramöten på särskolan och vid träffar med FUB och handikapporganisationer. På blankett för ansökan om insatser enligt LSS kan markering göras om information önskas. En diskussion förs om att ett informationsblad om individuell plan skall bifogas beslut om sökt insats.

Sollefteå

Information om individuell plan ges av den LSS-handläggare som träffar den enskilde och dennes anhöriga.

Sundsvall

Information om individuell plan ges muntligt till den enskilde. På ansökningsblankett för LSS – insatser finns även möjlighet att begära att individuell plan skall upprättas. Information ges också vid övergripande informationsträffar för t.ex. gode män, skola.

Timrå

Information om individuell plan ges av LSS – handläggare till den enskilde eller dess ombud. Personal inom verksamheten delger även information om individuell plan.

Ånge

Inga uppgifter har lämnats om detta.

Örnsköldsvik

Genom ansökningsformuläret om insatser enligt LSS får den sökande en kort information om individuell plan samt möjlighet att begära en sådan. En folder om individuell plan finns och delas ut vid behov för den som har frågor angående detta. Information ges också muntligt till den enskilde vid hembesök i samband med utredning av begärd LSS – insats. I samarbete med barn – och utbildningsförvaltningen ges information om individuell plan till föräldrar.

Vilken/vilka befattningshavare har ansvar för individuell plan enligt 10 § LSS ?

	Härnösand	Kramfors	Sollefteå	Sundsvall	Timrå	Ånge	Örnsköldsvik
LSS - handläggare	X	X	X	X	X		X
Kurator inom handikappomsorgen							X
Enhetschef inom handikappomsorgen							X
Annan som den enskilde önskar	X						
Uppgift saknas						X	

Vilka andra typer av planer, t.ex. habiliteringsplaner och liknande, upprättas inom kommunen för enskilda personer med insatser enligt LSS ?

Härnösand

Uppgift saknas.

Kramfors

Habiliteringsplaner inom daglig verksamhet och korttidshem.
Boende/omvårdnadsplaner i bostad med särskild service för vuxna.

Sollefteå

Personbeskrivning – uppföljning varje år.

Sundsvall

”LSS – överenskommelse”. Inom tre månader efter start av verkställighet inbjudes till möte mellan brukare/företrädare och verksamhetsrepresentanter. En överenskommelse upprättas. För att stämma av stöd – och servicenivå hos brukaren görs en årlig uppföljning, eller tidigare, om brukare, företrädare eller personal påtalar behov. Detta dokumenteras.

LSS – överenskommelsen beskriver behov, önskemål, speciella behov, matsituation, hjälpmedel, ekonomi, fritid, delaktighet, inflytande samt övrigt.

”Individuell utvecklingsplan” – dokumenteras av personal och utvärderas mellan sex till tolv månader.

Individuell utvecklingsplan används vid ett dagcenter där personer som tillhör personkrets 2 har sin verksamhet. Beskrivning i korthet : aktiviteter/arbetsuppgifter idag – vad skall uppnås (målet)?, kommunikation idag – vad skall uppnås?, hjälpmedel idag – vad skall uppnås ?, fysisk aktivitet idag – vad skall uppnås ?

Timrå

Habiliteringsplaner gällande daglig verksamhet i hemmet.

Det upprättas även planer för den enskilde gemensamt med dagcenter.

Man skall inom kort starta med arbetsplaner för den enskilde.

Ånge

Social anamnes.

Örnsköldsvik

Utvecklingsplaner inom verksamheten – exempelvis personal, enhetschef sätter upp individuella mål tillsammans med den enskilde i boendet och i daglig verksamhet.

6 Länsstyrelsens sammanfattande bedömning

Vid en jämförelse mellan redovisat antal individuella planer på länsnivå den 1 november 2000 och redovisat antal den 1 april 2003 kan länsstyrelsen konstatera att det blivit nära en fördubbling av antalet planer. Antalet planer har dock minskat något under 2004.

Utifrån redovisad statistik avseende antal personer som den 1 oktober 2004 hade LSS – insatser som kommunen ansvarar för (1701) i jämförelse med resultatet av aktuell enkätundersökning avseende hur många som har en individuell plan upprättad (99), konstaterar länsstyrelsen att det rör sig om väldigt få personer.

Länsstyrelsen kan dock, utifrån de uppgifter som framkommit i aktuell enkätundersökning, konstatera att användandet av individuell plan enligt 10 § LSS har, sedan mätningen den 1 april 2003, ökat i samtliga kommuner utom en. I Örnsköldsviks kommun har det skett en kraftig minskning av antalet individuella planer, från 47 till 26 planer. Förklaringen till att det vid denna mätning för Örnsköldsviks del är betydligt färre individuella planer är, enligt uppgift från LSS – handläggare, att man gått ut med en förfrågan till alla som hade en individuell plan. Det gjordes då i många fall överenskommelser med den enskilde/företrädare om att inte längre arbeta med den individuella planen, eftersom de mål som var uppsatta hade nåtts och det inte längre fanns behov av att följa upp och arbeta vidare med den tidigare upprättade planen. Många av de individuella planer som hade upprättats avsåg ungdomar och aktualiserades i samband med att de skulle flytta hemifrån.

I de kommuner där användandet av individuella planer har ökat, vid en jämförelse med det resultat som redovisades vid Socialstyrelsens mätning 1 april 2003, är ökningen, enligt länsstyrelsens bedömning, liten. Då det gäller antalet individuella planer avseende barn och ungdomar födda 1984 eller senare är det en ökning i länet med sammanlagt sju planer jämfört med mätningen den 1 april 2003.

Länsstyrelsen kan konstatera att användandet av individuell plan enligt 10 § LSS fortfarande är förhållandevis lågt och har uppenbarligen ännu inte, drygt tio år efter införande av LSS, fått riktigt genomslag i kommunerna.

Av de uppgifter kommunerna lämnat om vilken/vilka befattningshavare som har ansvar för individuell plan enligt 10 § LSS, framkommer att det företrädesvis är LSS - handläggare som ansvarar för detta.

Då det gäller frågan om vilka andra typer av planer som upprättas inom kommunen för personer med insatser enligt LSS, rör det sig företrädesvis om utvecklingsplaner/habiliteringsplaner avseende boende och daglig verksamhet. I två av kommunerna framkommer att det finns personbeskrivning eller social anamnes. Från en kommun saknades uppgift om detta.

Utifrån aktuell enkätundersökning drar länsstyrelsen slutsatsen att information om individuell plan ges mer eller mindre aktivt i länets kommuner. Huruvida möjligheten att ansöka om individuell plan är tillräckligt känt hos de enskilda som får insatser via kommunen ger denna undersökning inget besked om. Länsstyrelsen kan dock konstatera att det ligger ett stort ansvar hos kommunerna att informera om denna möjlighet. Länsstyrelsen får särskilt understryka värdet för barnfamiljer av att få en individuell plan upprättad. En individuell plan bedöms vara ett mycket värdefullt verktyg för den enskildes överblick, känsla av sammanhang och inflytande över sin livssituation. Individuella planer enligt 10 § LSS måste också, enligt länsstyrelsens bedömning, ses som ett bra planeringsunderlag för kommunerna då det gäller behovet av LSS – insatser både på kort och på lång sikt.